

Nr 421.

Av herr Wiklund i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 30, med förslag till vägtrafikförordning m. m.

Vid den uppmärksammade internationella konferensen i Stockholm angående alkohol och trafik hösten 1950, till vilken konferens den främsta expertisen i världen på trafiksäkerhetsforskningens område infunnit sig, demonstrerade amerikanaren, professor Rollo Harger den s. k. drunkometern, en apparat, med vars hjälp det på ett enkelt sätt är möjligt att snabbt avgöra, om en person är alkoholpåverkad. En beskrivning av denna apparat och dess användningssätt återfinnes i de tryckta förhandlingarna vid denna konferens (Advance Publication for First International Conference on Alcohol and Traffic, s. 73 ff.).

Drunkometern, som vunnit praktisk användning inom polisen i U. S. A., är lätt att sköta — läkare behöver ej anlitas — och portabel, så att den kan medföras t. ex. av personalen i polisradiobil och användas utan att den som skall undersökas behöver föras från t. ex. platsen för en trafikolycka till polisstationen för undersökningens verkställande.

Ofta händer det att misstanke om alkoholpåverkan hos någon motorfordonsförare, som varit vållande till trafikolycka och därför eller av annan orsak gjorts till föremål för närmare trafikkontroll genom polisen, är så diffus, att vederbörande polisman ej anser sig befogad att gripa föraren för att underkasta honom blodprov. Med hjälp av drunkometern, vid vars användning undersökningsspersonen får andas genom ett rör fyllt med en vätska, bestående av en viss kemisk förening, är det nu möjligt att snabbt få fram objektiv grund för misstanke om rattfylleri, liksom de nyktra förarna utan större dröjsmål kunna lämnas å sido. Vätskans utseende förändras nämligen på ett karakteristiskt sätt, om det finns alkohol i den undersöktes utandningsluft.

Drunkometern, som numera torde ha passerat experimentstadiet, synes böra komma till allmän användning av polisen för preliminär undersökning av alla motorfordonsförare, som haft del i uppkomsten av åtminstone svårare trafikolycka liksom vid individuell kontroll av förare i samband med polisens allmänna trafikkontrollerande verksamhet. Alltför ofta förekommer det även vid svåra olyckor, att blodprovstagning på bl. a. ovan anført skäl ej kommer till stånd. Infördes undersökning med drunkometer speciellt då svårare olycka inträffat — dylik undersökning synes i sådant

fall böra bli obligatorisk — men också vid den allmänna trafikövervakningen, skulle säkerligen upptäcktsfrekvensen för rattfylleri komma att stegas. En ökning av upptäcktsrisken för rattfyllerister vore säkerligen en mycket effektiv åtgärd på längre sikt för att nedbringa antalet dylika brott. En sådan minskning torde i alla kretsar anses både nödvändig och önskvärd.

En ordning som den ovan skisserade skulle kunna komma till stånd genom ett tillägg till 43 § i det i Kungl. Maj:ts proposition nr 30 framlagda förslaget till vägtrafikförordning. Detta tillägg borde innehålla bestämmelse om skyldighet för de vägtrafikanter, som avses i denna paragraf, att underkasta sig prov med drunkometer genom polisens försorg. Positivt utslag vid drunkometerprov skulle alltid innebära grundad misstanke om straffbar alkohelpåverkan med rättighet för polisen att taga blodprov för mera exakt bestämning av graden av denna påverkan. För att säkerställa polismyndigheternas utrustning med dylika apparater liksom för att pålägga dessa myndigheter skyldighet att vid svårare trafikolycka utan undantag företaga sådan undersökning av de trafikanter, som med eller utan skuld haft del i uppkomsten av olyckan, erfordras jämväl särskilda föreskrifter.

Med stöd av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 30 ville beakta ovan anförda synpunkter och genom vederbörande utskott låta utarbeta samt för sin del antaga texter till de bestämmelser, som erfordras för tillgodoseende av dessa synpunkter.

Alternativt hemställas, att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att denna motion överlämnas till trafiknykterhetsutredningen för beaktande.

Stockholm den 20 februari 1951.

Daniel Wiklund
i Stockholm.